మహాభారతం

అరణ్య పర్వము

తృతీయాశ్వాసము.

పాండవులలో మధ్యముడు అర్జునుడు. అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు. అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు మహారాజు. ఆ పరీక్షిత్తు మహారాజు కుమారుడే జనమేజయుడు. జనమేజయుడు సర్పయాగం చేసాడు. ఆ సమయంలో వేదవ్యాసుని శిష్యుడైన వైశంపాయనుడు, మహా భారత కధను జనమేజయ మహారాజుకు వినిపించాడు. అప్పుడు, రోమ హర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) ఆ మహా భారత కధను విన్నాడు. తను విన్న మహా భారత కధను, శౌనక మహర్షి సత్రయాగం చేసిన సందర్భంలో, శౌనకాదిమహా మునులకు వినిపించాడు.

ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు.

ధర్మరాజు కోరిక మేరకు రోమశ మహర్షి అగస్త్య మహాముని కథను సవిస్తరంగా చెప్పాడు.

కృతయుగంలో వృత్రాసురుడు అనే రాక్షసుడు ఉండే వాడు. వాడు తన అనుచరులు అయిన కాలకేయులు అనే రాక్షసులతో కలిసి, దేవతలను పీడిస్తుండేవాడు. దేవతలు అందరూ బ్రహ్మదేవుని వ ద్దకు వెళ్లి వృత్రాసురుని చంపడానికి మార్గం చెప్పమన్నారు.

అప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు వారిని చూచి "మీరు సరస్వతీ నదీ తీరంలో తపస్సు చేసుకుంటున్న దధీచి అనే మహర్షి దగ్గరకు వెళ్లండి. ఆయన తన ఎముకలు మీకు దానం చేస్తాడు. ఆ ఎముకలతో చేసిన ఆయుధాలతో మీరు వృత్రాసురుని సంహరించండి" అని చెప్పాడు.

దేవతలు దధీచి దగ్గరకు వెళ్లి ఆయన ఎముకలు ఇవ్వమని అడిగారు. ఆ మహా ముని తన ప్రాణాలు విడిచి, తన ఎముకలను దానం చేసాడు.

అందులో ఉన్న ఒక ఎముకతో త్వష్ట అనే ప్రజాపతి, వజ్రాయుధాన్ని తయారు చేసాడు. ఆ వజ్రాయుధంతో ఇంద్రుడు వృత్రాసురుడిని సంహరించాడు.

వృత్రాసురుని అనుచరులైన కాలకేయులు ఇంద్రుడికి భయపడి పగలంతా సముద్రంలో దాక్కుని, రాత్రి వేళల్లో బయటకు వచ్చి జనులను ఋషులను బాధిస్తుండే వాళ్లు.

అప్పుడు ఇంద్రుని తో సహా దేవతలు విష్ణు మూర్తి దగ్గరకు వెళ్లి మొర పెట్టుకున్నారు.

అప్పుడు విష్ణువు వారితో ఇలా అన్నాడు. " కాలకేయులు మహా బలవంతులు. పైగా సముద్రం లో ఉన్నారు. కాబట్టి వారిని సంహరించడం వీలు కాదు. సముద్రం లోని నీరు ఇంకి పోతే సంహరించవచ్చు. కాబట్టి మీరు అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లండి. తరుణోపాయం అడగండి" అని చెప్పాడు.

దేవతలు అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లి తమ కష్టాలను చెప్పి "మహానుభావా! పూర్వం వింధ్య పర్వతము పెరిగి జగత్తుకు విపత్తుగా పరిణమించినపుడు తమరే కదా ఆ కీడును తొలగించినది. అదే ప్రకారం ఇప్పుడు కూడా మాకు ఈ కష్టాన్ని తొలగించండి." అని ప్రార్ధించారు.

ఇది విని ధర్మరాజు, "అయ్యా! వింధ్య పర్వతము ఏమిటి? పెరగటం ఏమిటి? వివరించండి." అని అడిగాడు.

అప్పుడు రోమశుడు ధర్మరాజుతో ఇలా చెప్పసాగాడు.

ప్రతి రోజూ సూర్యుడు మేరు పర్వతానికి ప్రదక్షిణం చెయ్యడం ఆనవాయితీ. అది చూచి వింధ్య పర్వతానికి ఆగ్రహం కలిగింది.

"సూర్య దేవా! కొండలకు నేను రాజును. నాకు ప్రదక్షిణం చెయ్యకుండా నువ్వు ఆ మేరు పర్వతానికి ఎందుకు ప్రదక్షిణం చేస్తున్నావు." అని గర్వంతో పలికాడు.

దానికి సూర్యుడు "ఇది నేను బ్రహ్మ దేవుని ఆజ్ఞాను సారం చేస్తున్నాను." అని పలికాడు.

ఆ మాటలకు వింధ్య పర్వతానికి కోపం వచ్చింది. అలాగే పై పై కి ఎదిగా పోయాడు. సూర్యుడు చంద్రుడు తిరిగే మార్గాలు నిరోధించాడు.

అప్పుడు సూర్యుడు, చంద్రుడు తమ తమ విధులు నిర్వర్తించలేక పోయారు. లోకమంతా చీకటి అయింది. లోకాలు అల్ల కల్లోలం అయ్యాయి. దేవతలంతా అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లి మొరపెట్టుకున్నారు.

అప్పుడు అగస్త్యుడు తన భార్య లోపాముద్రతో కలిసి వింధ్య పర్వతము వద్దకు వచ్చాడు.

“ఓ వి ంధ్య పర్వతమా! నేను నా భార్య దక్షిణ దిక్కుగా వెళుతున్నాము. మాకు దారి ఇవ్వు” అని అడిగాడు.

దానికి వింధ్య పర్వతము, అలాగే అని భూమికి సమానంగా దిగాడు. అగస్త్యుడు వింధ్య పర్వతము దాటి వెళుతూ “వింధ్యా! నేను తిరిగి వచ్చువరకు ఇలాగే ఉండుము” అని అన్నాడు.

అప్పటి నుండి వి ంధ్య పర్వతము ఎదగడం ఆగిపోయింది. అగస్త్యముని ఆగమనం కోసం నిరీక్షిస్తూ వింధ్య పర్వతము అలాగే ఉన్నాడు. అని రోమశుడు తెలియచేసాడు.

తరువాత అసలుకధ చెప్పసాగాడు. అప్పుడు అగస్త్యుడు దేవతలను చూచి “ మీకు వచ్చిన అపాయం ఏమిటి? దానికి నేనేమి చెయ్యాలి?” అని అడిగాడు.

అప్పుడు దేవతలు అగస్త్యునితో సముద్ర జలాన్నిపానం చేయమని కోరారు. అగస్త్యుడు సముద్రం వద్దకు వెళ్లి సముద్ర జలాన్ని అంతా తాగేశాడు.

అప్పుడు సముద్రంలో ఉన్న జలచరాలు, వాటి తో పాటు కాలకేయుడు మొదలైన రాక్షసులు బయటపడ్డారు. దేవతలు వారితో యుద్ధం చేసి వారిని చంపారు. చావగా మిగిలిన వారు పాతాళానికి పారిపోయారు.

అప్పుడు దేవతలు అగస్త్యుని చూచి "దేవా! మీ దయవలన రాక్షస బాధ తప్పింది. మరల సముద్రాన్ని జలంతో నింపండి" అని ప్రార్ధించారు.

దానికి అగస్త్యుడు "దేవతలారా! అది నాకు సాధ్యం కాదు. సముద్రం నీరు అంతా నీ పొట్టలో ఇంకిపోయింది" అని చెప్పాడు.

దేవతలందరూ మరలా బ్రహ్మ దేవుని వద్దకు వెళ్లి మొరపెట్టుకున్నారు. అప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు వారితో "అది ఇప్పుడు సాధ్యం కాదు. చాలా కాలం తరువాత భగీరధుడు అనే మహా ఋషి ఈ సముద్రాన్ని జలంతో నింపగలడు" అని చెప్పాడు. అని రోమశుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

అప్పుడు ధర్మరాజు "మహర్షీ! భగీరధుడు ఎలా సముద్రాలను జలంతో నింపాడు?" అని అడుగగా, రోమశుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

"ధర్మజా! పూర్వం ఇక్ష్వాకు వంశంలో సగరుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతనికి ఇద్దరు భార్యలు. వారు వైదర్భి. శైబ్య. అతనికి సంతానం లేదు. అందు కని సగరుడు కైలాసం వెళ్లి శివుడిని ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు. తనకు సంతానం ప్రసాదించమని అర్ధించాడు. శివుడు అలాగే అని వరము ఇచ్చాడు.

తరువాత సగరుని ఇద్దరు భార్యలు గర్భం ధరించారు. వైదర్భి గర్భాన ఒక అలాబూ ఫలము (ఆనప కాయ) పుట్టింది. శైబ్య గర్భాన అసమంజసుడు అనే కొడుకు పుట్టాడు.

అప్పుడు ఆకాశవాణి ఇలా పలికింది. "రాజా ఆ కాయలో ఉన్న విత్తనములను ఒక నేతికుండలో పెట్టి కాపాడుము. అందులో నుండి నీకు అరవై వేల మంది పుత్రులు జన్మిస్తారు" అని పలికింది.

అలాగే సగరునికి అరవై వేల మంది కుమారులు జన్మించారు. ఆ అరవై వేల మంది పెరిగి పెద్ద వారై లోక కంటకులుగా తయారయ్యారు. దేవతలను, ఋషులను బాధిస్తున్నారు.

అప్పుడు దేవతలు బ్రహ్మ దేవుని వద్దకు వెళ్లి మొర పెట్టుకున్నారు. అప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు దేవతలను చూచి "వారి గర్వం ఎక్కువ కాలం ఉండదు. త్వరలో వారు చనిపోతారు" అని చెప్పాడు.

ఇంతలో సగరుడు అశ్వమేధ యాగం చెయ్యడానికి సంకల్పించాడు. యాగాశ్వమును రక్షించే బాధ్యతను కొడుకులకు అప్పగించాడు.   ఆ యాగాశ్వము లోకమంతా తిరిగి నీళ్లులేని సాగరంలో దూకి అదృశ్యం అయింది.

సగరుడి కొడుకులు యాగాశ్వంకోసం సముద్రాన్ని తవ్వారు. వారికి ఈశాన్య దిక్కుగా ఉన్న కపిల మహాముని ఆశ్రమం సమీపంలో యాగాశ్వం కనిపించింది. కపిలుడే తమ అశ్వాన్ని దొంగిలించాడని సగరుని కుమారులు ఆయనను అవమానించారు. ఆ మహా ముని కోపాగ్ని కి భస్మం అయ్యారు.

ఆ సంగతి నారదుని వలన సగరునికి తెలిసింది. సగరుడు దుఃఖించాడు. ఆ సమయానికి శైబ్య కుమారుడు అయిన అసమంజసునికి ఒక కుమారుడు కలిగాడు. అతని పేరు అంశుమంతుడు.

సగరుడు తన మనుమడు అంశుమంతుని చూచి "నాయనా! నా కొడుకులు చనిపోయినందుకు నేను బాధపడను. కాని అశ్వమేధ యాగం సగంలో ఆగిపోయింది. దానిని నీవు పూర్తి చెయ్యి" అని కోరాడు.

అలాగే అని అంశుమంతుడు సాగర తీరానికి వెళ్లాడు. అక్కడ కపిల మహామేని ఆశ్రమం చూచాడు. కపిల మహర్షికి నమస్కరించి తను వచ్చిన పని చెప్పాడు. కపిల మహర్షి యాగాశ్వాన్ని అప్పగించాడు.

"అంశుమంతా! నీ చేత తేబడిన ఈయాగాశ్వంతో నీ తాత సగరుడు అశ్వమేధం పూర్తి చేస్తాడు. నీ మనుమడు భగీరథుడు గంగను భూమి మీదకు తెచ్చి సాగరాన్ని నింపుతాడు." అని పలికాడు. అంశుమంతుడు యాగాశ్వాన్ని తాత గారికి ఇచ్చాడు. సగరుడు అశ్వమేధం పూర్చి చేసాడు. సముద్రాన్ని తన

కుమారునిగా స్వీకరించాడు. అప్పటినుండి సముద్రానికి సాగరం అని పేరు వచ్చింది.

అంశుమంతుని కుమారుడు దిలీపుడు. దిలీపుని కుమారుడు భగీ రథుడు. భగీరథుడు జనరంజకంగా రాజ్యం చేసాడు.

భగీరథుడు సగరుని వృత్తాంతం తెలుసుకున్నాడు. సాగరాన్ని జలాలతో నింపాలని అనుకున్నాడు. హిమాలయాలకు వెళ్లాడు. గంగా దేవిని గూర్చి ఘోర తపస్సు చేసాడు. గంగాదేవి ప్రత్యక్షం అయింది.

"అమ్మా నీవు ఆ దేవ మార్గాన్ని వదలి భూమికి దిగిరావాలి. సాగరాన్ని జలాలతో నింపాలి. సగర పుత్రులకు మోక్షం కలిగించాలి" అని కోరాడు.

"అలాగే వస్తాను. కాని నేను భూమికి దిగేటప్పుడు నా ఉధృతిని భరించేవాడు ఆ పరమశివుడు ఒక్కడే. కాబట్టి ముందు నీవు శివుని ప్రసన్నం చేసుకో" అంది గంగ.

తరువాత భగీరథుడు కైలాసానికి వెళ్లి శివుని ప్రార్థించాడు.

శివుడు భగీరథునితో "నీవు గంగను తీపుకొనిరా. నేను భరిస్తాను" అని అన్నాడు.

మరల భగీరథుడు గంగను ప్రార్థించాడు. గంగ భగీరథుని వెంట భూమికి దిగి వచ్చింది. శివుడు   ఉధృతంగా దుముకుతున్న గంగను తన జటాజూటంలో ధరించాడు.

తరువాత, గంగ శివుని జటాజూటంనుండి భూమి మీదికి దిగి వచ్చింది. సాగరాన్ని తన జలాలతో నింపింది. అప్పటినుండి గంగానదికి భాగీరథి అనే పేరుకూడా వచ్చింది." అని రోమశుడు గంగావతరణం వృత్తాంతాన్ని ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

తరువాత ధర్మరాజు గంగ, నంద, అపరనంద, నదులలో స్నానం చేశాడు. తరువాత వారు హేమకూట పర్వతం చేరుకున్నారు. అక్కడ రాళ్లనుండి అగ్ని పుడుతూ ఉంది. ఆ అగ్నికి మేఘాలు ఆకర్షితమవుతున్నాయి.

తరువాత వారు విశ్వామిత్రుని ఆశ్రమం చేరుకున్నారు. అక్కడికి దగ్గరలో ఉన్న ఋష్య శృంగుని సరోవరం చూచారు.

దానిని గురించి రోమశుడు ధర్మరాజు తో ఇలా చెప్పసాగాడు.

"ధర్మజా! కశ్యపుని కుమారుడు విభాండకుడు. అతను ఒక రోజు చెరువులో స్నానం చేస్తున్నాడు. ఆసమయంలో అతనికి దేవకాంత ఊర్వశి కనిపించింది.

అతనికి మదన వికారం కలిగింది. అతని రేతస్సు ఆ సరస్సులో పడి పోయింది. అతని రేతస్సు కలిసిన నీటిని ఒక దుప్పి తాగింది. గర్భం ధరించింది. ఆ దుప్పికి ఋష్య శృంగుడు జన్మించాడు. అతనికి తన తండ్రి, అడవి తప్ప వేరే ప్రపంచం తెలియదు. అలా పెరుగు తున్నాడు.

ఆ సమయంలో అంగదేశాన్ని రోమపాదుడు పరిపాలిస్తున్నాడు. అతను తన పురోహితునికి చేసిన అపరాధం వలన, ఆ దేశంలో ఉన్న బ్రాహ్మణులు దేశం విడిచి పోయారు. అందుకని ఆ దేశంలో వర్షం కురవడం లేదు. అనావృష్టి సంభవించింది. తన తప్పు తెలుసుకున్న మహారాజు బ్రాహ్మణులను తిరిగి తన రాజ్యానికి పిలిపించాడు. వానలు కురవడానికి ఉపాయం చెప్పమన్నాడు.

వారు "రాజా! శాంత స్వభావుడైన ఋష్యశృంగుడు పాదం పెట్టిన చోట వర్షం కురుస్తుంది. కాబట్టి అతన్ని ఎలాగైనా మన దేశానికి రప్పించండి." అని చెప్పారు.

అప్పుడు అంగరాజు కొంతమంది వేశ్యలను పిలిచి ఎలాగైనా ఋష్యశృంగుని అంగ దేశానికి తీసుకురమ్మని చెప్పి పంపించాడు.

ఒకరోజు విభాండకుడు తన కుమారుడు ఋష్యశృంగుని ఆశ్రమంలో ఉంచి తను పళ్లు, సమిధల కొరకు అడవిలోకి వెళ్లాడు.

ఆ సమయంలో అంగ రాజు పంపిన ఒక వేశ్య   ఆశ్రమానికి వచ్చింది. ఋష్యశృంగుడు ఆమెను తన మాదిరే ఋషికుమారుడు అనుకున్నాడు. ఆమెకు అతిథి సత్కారాలు చేసాడు.

ఆ వేశ్య కన్య అతనిని తన ఇంటికి ఆహ్వానించింది. తనతో స్నేహం చెయ్యమని అడిగింది. అలా గైతేనే అతను ఇచ్చిన అతిథి సత్కారాలను గ్రహిస్తాను అని చెప్పింది.

కల్లాకపటం తెలియని ఋష్యశృంగుడు అలాగే అన్నాడు. ఆ వేశ్య తన ఆటపాటలతో అతనిని అలరించింది. తరువాత ఆమె వెళ్లిపోయింది. ఋష్య శృంగుడు ఆమెను మరువలేకపోయాడు. ఆమె ధ్యాసలో పడి అన్నం నీళ్లు మరిచిపోయాడు.

విభాండకుడు కొడుకు ను చూచి కారణం అడిగాడు. ఋష్యశృంగుడు జరిగింది చెప్పాడు. విభాండకుడు అసలు విషయం గ్రహించాడు.

“నాయనా! ఋషుల తపస్సు చెడగొట్టడానికి రాక్షసులు ఇలా మాయ వేషాలలో తిరుగుతుంటారు. జాగ్రత్తగా ఉండు” అని చెప్పాడు.

మరునాడు కూడా, తండ్రి ఆశ్రమంలో లేనపుడు మరల ఆ వేశ్య ఋష్య శృంగుని వద్దకు వచ్చింది. ఆమె మోహంలో పడి ఋష్యశృంగుడు తండ్రికి చెప్పకుండా ఆమె వెంట అంగరాజ్యానికి వెళ్లాడు.

ఋష్యశృంగుని రాకతో అంగ దేశంలో వానలు కురిసాయి. అంగరాజు రోమపాదుడు సంతోషించాడు. తనకుమార్తె శాంతను ఇచ్చి ఋష్యశృంగునికి వివాహం జరిపించాడు.

అక్కడ విభాండకుడు ఆశ్రమంలో ఋష్యశృంగుని జాడ తెలియక, అతనిని వెదుకుతూ అంగ దేశానికి వచ్చాడు. అక్కడ తన కొడుకును, కోడలిని చూచి సంతోషించాడు. వారిని తీసుకొని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు.

ఋష్యశృంగుడు తన భార్య శాంతతో మునులను సేవించుకుంటూ సుఖంగా ఉన్నాడు" అని ఋష్యశృంగుని వృత్తాంతము రోమశుడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

అక్కడినుండి ధర్మరాజు, కళింగ దేశంలో ఉన్న వైతరిణీనదిని సందర్శించాడు. అక్కడినుండి మహేంద్రపర్వతానికి వెళ్లాడు. అక్కడ ఉన్న ఋషులను చూచి ధర్మరాజు "మహానుభావులారా! ఇక్కడ పరశురాముడు ఉంటాడు అంటారు కదా. మీరు ఎప్పుడన్నా చూచారా?" అని అడిగాడు.

దానికి పరశురాముని శిష్యుడైన అకృత వర్ణుడు అనే ఋషి ఈవిధంగా చెప్పాడు. "ఓ ధర్మరాజా! రేపు చతుర్ధశి. ఆ రోజు మనము పరశురాముని చూడవచ్చును" అని చెప్పాడు.

దానికి ధర్మరాజు "ఓ మహర్షి! నాకు పరశురాముని చరిత్ర వినవలెనని ఉన్నది. వివరించండి." అని అడిగాడు.

దానికి అకృతవర్ణుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

పూర్వ కాలంలో కన్యాకుబ్జనగరాన్ని గాధి అనే రాజు పరిపాలించేవాడు. అతని కూతురు సత్యవతి. ఆమెను వివాహ మాడాలని భృగు మహర్షి కొడుకు ఋచీకుడు, గాధి రాజు వద్దకు వచ్చి కూతురిని ఇమ్మని అడిగాడు. దానికి గాధి రాజు "మహాత్మా! ఒకచెవి నల్లగా మిగిలిన దేహం తెల్లగా ఉండే వేయి గుర్రాలను కానుకగా ఇచ్చి నా కూతురిని వివాహం చేసుకో"అని అన్నాడు.

అలాగే అని ఋచీకుడు వరుణుడిని ప్రార్ధించాడు. అప్పుడు గంగానది లోనుండి అలాంటి వేయి గుర్రాలు పుట్టాయి. అందుకని గంగా నదికి అశ్వ తీర్ధము అని పేరు వచ్చింది. ఆ గుర్రాలనుకానుకగా ఇచ్చి గాధి కూతురుని ఋచీకుడు వివాహమాడాడు.

ఒకరోజు భృగు మహర్షి వారి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. కొడుకును కోడలిని చూచి సంతోషించాడు. కోడలిని ఒక వరం కోరుకోమన్నాడు.

ఆమె మామ గారిని చూచి "నాకు ఒక కుమారుడు, నా తల్లికి ఒక కుమారుడు వరంగా ప్రసాదించండి." అని అడిగింది.

అలాగే అన్నాడు భృగువు. "మీరు ఇరువురూ స్నానం చేసి, నీవు మేడి చెట్టును, నీ తల్లి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని కౌగలించుకోండి. మీ కోరిక తీరుతుంది." అని చెప్పాడు.

అలాగే అని సత్యవతి, ఆమె తల్లి స్నానం చేసి ఆ తొందరలో పొరపాటున, సత్యవతి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని, ఆమె తల్లి మేడి చెట్టును కౌగలించు కున్నారు.

ఆ విషయం తెలిసిన భృగువు కోడలితో ఇలా అన్నాడు.

"అమ్మా! నీకు బ్రహ్మకుల పూజ్యుడు అయిన కుమారుడు పుడతాడు. కాని దారుణమైన క్షాత్రధర్మాన్ని అవలంబిస్తాడు. నీ తల్లికి, ఒక క్షత్రియ కుమారుడు జన్మిస్తాడు. కాని అతడు మహా తపశ్శాలి, బ్రహ్మజ్ఞాని అవుతాడు." అని చెప్పాడు.

అప్పుడు సత్యవతి మామగారిని చూచి దారుణమైన క్షాత్రము తన కొడుకుకు కాక, తన మనుమడికి వచ్చేట్టు అనుగ్రహించమని కోరింది. అలాగే అని భృగువు వరం ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

సత్యవతి కొంతకాలానికి గర్భం ధరించి, జమదగ్ని అనే కుమారుని కన్నది. ఆ జమదగ్ని ప్రసేనజితుడు అనే రాజు కుమార్తె రేణుక అనే కన్యను వివాహ మాడాడు. వారికి, రుమణ్వంతుడు, సుషేణుడు, వసుడు, విశ్వావసుడు, రాముడు అనే ఐదుగురు కుమారులు కలిగారు.

ఒకరోజు జమదగ్ని భార్య రేణుక నీటికోసం ఒక సరస్సుకు వెళ్లింది. ఆసమయంలో చిత్రరథుడు అనే రాజు తన రాణులతో ఆ సరస్సులో జలకాలాడుతున్నాడు. ఆ రాజును చూచి రేణుక మనసు చలించింది. కామ ప్రకోపం పొందింది. మానసికంగా వ్యభిచరించింది.

ఈ విషయం తెలిసిన జమదగ్ని కోపించాడు. తన భార్యను చంపమని వరుసగా తన నలుగురు కొడుకులను ఆదేశించాడు. కాని వారు తల్లిని చంపడం మహాపాతకము అని ఒప్పుకోలేదు. దానికి కోపించి వారిని అడవిలో మృ గప్రాయులుగా తిరగమని శపించాడు.

ఐదవ వాడైన రాముని చూచి జమదగ్ని, తన భార్య రేణుకను చంపమన్నాడు. రాముడు మారు చెప్పకుండా తన చేతిలో ఉన్న గొడ్డలితో తన తల్లి రేణుక తల నరికాడు.

జమదగ్ని రాముడు చేసిన పనికి సంతోషించాడు. “నా మాట నెరవేర్చావు. నీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకో!” అన్నాడు.

దానికి రాముడు “తండ్రీ!ముందు నా తల్లిని బతికించండి తరువాత, నా అన్నల శాపవిముక్తుల గావించండి. నాకు అమితమైన బలం ప్రసాదించండి. యుద్ధంలో నాకు ఎవరూ ఎదురు నిలువకూడదు. నాకు దీర్ఘాయుష్షు ప్రసాదించండి.” అని కోరాడు.

జమదగ్ని సంతోషించి రామునికి అతను కోరిన వరాలు అన్నింటిని అనుగ్రహించాడు.

ఆ తరువాత కొంత కాలానికి కార్తవీర్యార్జునుడు అనే రాజు సహస్ర బాహువుగా ప్రసిద్ధి కెక్కాడు. అతడు ఒక నాడు వేటాడుతూ అలసిపోయి, జమదగ్ని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. జమదగ్ని అతనికి అన్ని సపర్యలు చేసాడు.

కాని కార్తవీర్యుడు రాజ్య మదంతో, గర్వంతో జమదగ్నిని, ఇతర ఋషులను అవమానించాడు. జమదగ్ని ఆశ్రమంలో ఉన్న హోమధేనువును, దాని దూడను కూడా తీసుకొని పోయాడు.

ఆసమయంలో రాముడు ఆశ్రమంలో లేడు. రాముడు ఆశ్రమానికి రాగానే జరిగినది అంతా జమదగ్ని రామునికి చెప్పాడు. రామునికి కోపం వచ్చింది. కా ర్తవీర్యార్జునుని వెంటాడి అతని సైన్యాన్ని ఓడించి, అతనిని వధించాడు.

కార్తవీర్యుని కొడుకులు రాముని మీద పగబట్టారు. కాని అతనిని ఏమీ చెయ్యలేక, రాముడు ఆశ్రమంలో లేని సమయమున, ఆశ్రమానికి వచ్చి, జమదగ్నిని చంపారు. ఆశ్రమాన్ని నాశనం చేసారు. ఆశ్రమంలో ఉన్న ఋషులను నిందించారు.

రాముడు ఆశ్రమానికి రాగానే భర్త శవంమీద పడి రోదిస్తున్న తల్లిని చూచాడు. జరిగింది తెలుసుకున్నాడు. "నీచులయిన కార్తవీర్యుని కొడుకులు అనఘుడు, వీతరాగుడు, కరుణాత్ముడు ప్రశాంత చిత్తుడు అయిన నా తండ్రిని బుద్ధిపూర్వకంగా చంపారు. కాబట్టి నేను దుర్జనులయిన క్షత్రియులను అందరిని చంపుతాను." అని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు.

ఆ ప్రకారం భూలోకంలో ఉన్న క్షత్రియులనందరిని సంహరించి, ఆ భూమిని అంతా కశ్యపునకు దానం ఇచ్చాడు. తరువాత, విరాగియై మహేంద్రగిరి మీద తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు" అని పరశురాముని అనుచరుడైన అకృతవ్రణుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

తరువాత ధర్మరాజు చతుర్దశి నాడు పరశురాముని దర్శించి అక్కడ నుండి, దక్షిణదిశగా ప్రయాణం అయ్యాడు.

త్ర్యంబకంలో పుట్టిన గోదావరి నదిని సందర్శించాడు. అక్కడ నుండి ప్రభాస తీర్థానికి వెళ్లాడు.

పాండవుల రాకను తెలుసుకున్న శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు వారిని చూడటానికి ప్రభాస తీర్థానికి వచ్చారు.

ధర్మరాజు తాము పడుతున్న కష్టాలు, అర్జునుడు ఇంద్రలోకంలో ఉండటం అన్ని వివరించాడు.

పాండవులను చూచి బలరాముడు "ఆ ధృతరాష్ట్రుడు బుద్ధిలేని వాడై ఇంతటి పాపానికి ఒడిగట్టాడు. మిమ్మల్ని అడవులకుపంపాడు. కాబట్టి మనం అందరం ధర్మరాజు పక్షాన నిల్చి అతని రాజ్యాన్ని అతనికి వచ్చేట్టు చెయ్యాలి." అని తనతో వచ్చిన వృష్టి రాజులతో పలికాడు.

ఆ మాటలు విని సాత్యకి బలరామునితో ఇలా అన్నాడు. "అనుపమ శౌర్యవంతులు, అమిత బలం కలవారు అయిన మీరు, శ్రీకృష్ణుడు, సాంబుడు, సారణుడు, లాంటి మహావీరులు ఉండగా, పాండవులు ఇలా అడవులలో తిరగడం భావ్యమా! భయంకరమైన మన యాదవ సేనల ధాటికి కౌరవ సేనలు తట్టుకోగలవా! మనము, కేకయులు, సృంజయులు, పాంచాలురు, వృష్ణి, భోజ, అంధక మహావీరుల తో కలిసి, శ్రీకృష్ణుడి అనుమతితో కౌరవుల మీదికి దండెత్తి వారిని సంహరించి, ధర్మరాజును రాజ్యాభిషిక్తుని చేస్తాము. అంతవరకు అభిమన్యుని అఖిలరాజ్య రక్షకునిగా నిలుపుదాము. ఏమంటారు?" అని ఆవేశంగా అన్నాడు.

దానికి ధర్మరాజు "అయ్యా! మేము ఒక నియమం ప్రకారం ఆరణ్య వాసం చేస్తున్నాము. కాబట్టి మీరు శాంతించండి." అని యాదవ వీరులను శాంతింప చేసాడు. తరువాత బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు మిగిలిన రాజులతో కలిసి ద్వారకకు వెళ్లారు.

ధర్మరాజు అక్కడి నుండి బయలుదేరి పయోష్ణి నదిలో స్నానం చేసాడు. అక్కడినుండి వారు నర్మదా నదీ తీరానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ ఉన్న వైడూర్య పర్వతాన్ని చూచి, ఆ స్థల మహాత్యాన్ని రోమశుడు ధర్మరాజుతో ఇలా చెప్పసాగాడు.

"ధర్మజా! భృగు మహర్షి కుమారుడైన చ్యవనుడు ఈ ప్రదేశంలో చాలాకాలం తపస్సుచేసాడు.అప్పుడు ఆ ముని శరీరం పుట్టలతో తీగలతో కప్పబడిపోయింది.

ఒక రోజు శర్యాతి మహారాజు తన రాణి వాసంతో ఆ ప్రాంతానికి వన విహారానికి వచ్చాడు. ఆ మహారాజు కుమార్తె సుకన్య ఆడుతూ పాడుతూ చ్యవనుడు తపస్సు చేసుకుంటున్న ప్రాంతానికి వచ్చింది. ఆపుట్టలలో ఉన్న చ్యవనుని కళ్లు మిణుకు మిణుకు మంటూ మెరుస్తున్నాయి.

అది చూచి ఆ మె ఆశ్చర్యపోయి ఆ పుట్టను తవ్వించింది. దానికి కోపించి చ్యవనుడు వారికి వారి సైన్యానికి, తన తపశ్శక్తితో మూత్రము, పురీషము

నిరోధింపచేసాడు. ఈ సంగతి తెలుసుకొని శర్యాతి మహారాజు వచ్చి తన కుమార్తె తెలియక చేసిన తప్పు మన్నించమని, చ్యవనుని క్షమాపణ కోరాడు.

అలాగే అన్నాడు చ్యవనుడు కాని రాజకుమార్తె అయిన సుకన్యను తాను వివాహ మాడిన గాని క్షమించను అని చెప్పాడు.

అలాగే అని శర్యాతి మహారాజు తన కుమార్తె సుకన్యను చ్యవనుని కి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. సుకన్య చ్యవనుని ఆశ్రమంలో అతనికి సేవలు చేస్తూ ఉంది.

ఒక రోజు అశ్వినీ దేవతలు ఆ ఆశ్రమానికి వచ్చారు. సుకన్యను చూచారు.

“ అమ్మా నీవు ఎవరు?” అని అడిగారు.

దానికి సుకన్య “అయ్యా! నేను శర్యాతి మహారాజు కుమార్తెను. చ్యవనుని భార్యను.” అని చెప్పింది.

దానికి వారు ఆశ్చర్యపోయారు. “నీవంటి అతిలోక సుందరికి చ్యవనుని లాంటి వృద్ధుడా భర్త. వీలు లేదు. ఇంక నైనా నీ అందానికి తగ్గ వరుని కోరుకో. మేము వాడిని తీసుకొని వస్తాము” అని చెప్పారు.

దానికి సుకన్య కోపించి “ నాకు నా భర్తమీద ప్రేమ ఉంది. మీరు ఇలా పలకడం భావ్యం కాదు.” అని చెప్పింది.

తరువాత, జరిగినది అంతా భర్తకు చెప్పింది. చ్యవనుడు ఆమె పతిభక్తికి సంతోషించాడు.

“సుకన్యా! నీవు కూడా వారు చెప్పినట్టు చెయ్య వచ్చుకదా!” అని అన్నాడు.

“మీ అనుమతి అయితే చేస్తాను.” అంది సుకన్య.

అశ్వినులను చూచి “నాకు నవయవ్వనవంతు డైన వరుని ప్రసాదించండి.” అని అడిగింది.

అప్పుడు అశ్వినీ దేవతలు ఈ కొలనులో ప్రవేశించారు. వారితో పాటు చ్యవనుడు కూడా ఈ కొలనులో ప్రవేశించాడు. కొలనులో నుండి ముగ్గురు అందమైన నవయౌవనులు బయటకు వచ్చారు.

వారు సుకన్యను చూచి “మా ముగ్గురిలో నీకు నచ్చిన వాడిని కోరుకో!” అని అన్నారు.

సుకన్న ఆ ముగ్గురిలో తన భర్త ఐన చ్యవనుని వరించింది. అప్పుడు చ్యవనుడు అశ్వినులను చూచి “అయ్యా మీవలన నేను యవ్వన వంతుడ నైనాను. దానికి ప్రతిఫలంగా నేను శర్యాతి మహారాజు చేసే యజ్ఞంలో దేవేంద్రుడు చూస్తూ ఉండగా మీ చేత సోమరసం తాగిస్తాను.” అని అన్నాడు. అశ్వినుడు సంతోషించి వెళ్లిపోయారు.

తన అల్లుడు నవయవ్వనవంతుడు అయ్యాడని తెలిసి శర్యాతి మహారాజు చూడ్డానికి వచ్చాడు.

అప్పుడు చ్యవనుడు ఆ మహారాజును చూచి “రాజా! నీ చేత ఒక మహా యజ్ఞాన్ని చేయిస్తాను.” అని అన్నాడు.

శర్యాతి “సరే!” అన్నాడు.

ఆ మహా యజ్ఞంలో చ్యవనుడు అనుకున్నమాట ప్రకారం అశ్వినులకు సోమరసం ఇచ్చాడు. దానికి ఇంద్రుడు అభ్యంతరం చెప్పాడు.

“వారు కేవలం దేవతలకు వైద్యం చేసేవారు. వారు దేవతలు కారు. కాబట్టి మాతో సమానంగా సోమరసానికి అర్హులు కారు” అన్నాడు.

కాని చ్యవనుడు ఇంద్రుడి మాటలు పాటించక అశ్వినులకు సోమరసం ఇచ్చాడు.

దానికి ఇంద్రుడు కోపించాడు. చ్యవనుని మీదికి తన వజ్రాయుధం ఎత్తాడు. చ్యవనుడు తన తపశ్శక్తితో ఆ వజ్రాయుధాన్ని నిలువరించాడు. వెంటనే హోమం చేసి అందులో నుండి ఒక భయంకరా కారుడిని పుట్టించాడు. ఆ రాక్షసుడు దేవేంద్రుని మీదికి వస్తున్నాడు.

అది చూచి దేవేంద్రుడు భీతి చెందాడు. "మహర్షీ! నీ తపశ్శక్తి తెలియక అపరాధం చేసాను. నన్ను క్షమించు. నేటినుండి అశ్వినులు కూడా సోమ రసానికి అర్హులు." అని ప్రకటించాడు.

ఆ మాటలకు చ్యవనుడు ప్రసన్నుడు అయ్యాడు. దేవేంద్రుడు దేవలోకం వెళ్లాడు.

చ్యవనుడు సృష్టించిన ఆ రాక్షసుడు పోవడానికి వేరు దారిలేక, కాముకు లైన స్త్రీలలోనూ, మద్యములోనూ, అక్షముల (పాచికలు)యందును, మృగముల యందును, ఆశ్రయించాడు. అశ్వినులు సోమపానము చేసి దేవలోకమునకు వెళ్లారు." అని రోమ మహర్షి ఆ స్థల మహాత్మ్యమును వివరించాడు.

తరువాత, ధర్మరాజు సైంధవారణ్యములోనికి ప్రవేశించాడు. అక్కడ ప్రవహించుచున్న యమునా నదిని చూచి రోమశుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

ధర్మజా! ఇది యమున యను నది. గంగానది తో సమానమైనది. దీని తీరముననే మాంధాత అనే మహారాజు ఎన్నో యాగాలు చేసాడు. ఆయన చరిత్ర చెపుతాను విను." అని మాంధాత చరిత్ర చెప్పసాగాడు.

"పూర్వము ఇక్ష్వాకు వంశములో ధార్మికుడు, అమిత బలవంతుడు, ధర్మశీలుడు, కీర్తి వంతుడు అయిన యవనాశ్వుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతనికి సంతానము లేదు. అతను భృగు మహర్షి ఆశ్రమానికి వెళ్లి సంతానం కోసం అర్థించాడు. అతని కోరిక మన్నించి భృగు మహర్షి పుత్ర కామేష్ఠి యాగం చేసాడు. మంత్రజలము నిండిన పాత్రను జాగ్రత్తగా కాపాడమని ఋత్త్విక్కులను నియోగించాడు.

కాని ఒక అర్ధ రాత్రి సమయమున వారు నిద్రించు చుండగా, దాహము వేసిన యవనాశ్వుడు ఆ మంత్ర జలాన్ని సేవించాడు. అది భృగు మహర్షికి తెలిసింది.

రాజా! విధి అనుల్లంఘనీయము. నీ భార్యకు ఇవ్వవలసిన జలాన్ని నీవు సేవించావు. కాబట్టి నువ్వు గర్భం ధరిస్తావు. నీకు ఒక కొడుకు పుడతాడు" అని చెప్పాడు.

యవనాశ్వుడు రాజధానికి తిరిగివచ్చాడు. తరువాత యవనాశ్వుడు గర్భం ధరించాడు. అతని ఎడమభాగాన్ని చీల్చుకొని ఒక కొడుకు పుట్టాడు. అతనే మాంధాత.

ఆ శిశువును చూడటానికి ఇంద్రుడు వచ్చాడు. బాలకుని చూచాడు. తన చూపుడు వేలిని ఆ బాలుని నోట్లో పెట్టి

"ఇది అమృతమయము. దీనిని త్రాగుము" అని అన్నాడు.

అందువలన అతనికి మాంధాతృడు అని నామకరణం చేసారు. ఆ మాంధాత చాలా ఏళ్లు రాజ్య పాలన చేసాడు. తన పరాక్రమంతో ఎన్నో రాజ్యాలు జయించాడు. యజ్ఞయాగాలు చేసాడు. ఇంద్రునితో యుద్ధం చేసి తన రాజ్యంలో సకాలంలో వానలు కురిసేటట్టు చేసాడు. ఆ మాంధాత యజ్ఞంచేసిన చోటు ఇదే" అని రోమశుడు ధర్మరాజు తో చెప్పాడు.

"ధర్మరాజా! సోమకుడు అనే రాజర్షి యాగం చేసిన స్థలం. ఇది అంబరీషుడు యాగం చేసిన పుణ్యభూమి. ఇది నహుషుడు యజ్ఞం చేసిన చోటు. ఇది దక్షుడు యజ్ఞం చేసిన స్థలం. ఇదే సరస్వతీ నది. ఇది నిషధ దేశంలో మాయమయింది. ఇదిగో చమసోద్భేదం అనే చోట బయట పడింది. ధర్మజా! ఇది విష్ణుప్రద తీర్థం. ఇది కాశ్మీరమండలం. ఆ క్షేత్రానికి మానసద్వారం అని పేరు.

దీనిని పూ ర్వం పరశురాముడు నిర్మించాడు. ధర్మజా! ఇది భృగుతుంగ పర్వతం. ఇక్కడ పూర్వము శిబి చక్రవర్తి యజ్ఞంచేసాడు.

ఒక రోజు ఆ శిబి చక్రవర్తిని పరీక్షించడానికి ఇంద్రుడు డేగ రూపంలో, పావురం రూపంలో ఉన్న అగ్నిదేవుడిని, తరుముకుంటూ వచ్చాడు. పావురము వచ్చి శిబిచక్రవర్తి శరుణు జొచ్చింది. శిబిచక్రవర్తి పావురానికి అభయం ఇచ్చాడు. ఇంతలో డేగ వచ్చి "అయ్యా ఇది నాకు ఆహారము. దీనిని నాకు ఇవ్వండి. ఈ ఆహారం లేకపోతే నేను బతకలేను" అని అడిగాడు.

"ఓ డేగా! ఈ పావురము ప్రాణభయంతో నా శరణు జొచ్చింది. నేను దీనిని ఎలా విడిచి పెట్టను. అది ధర్మం కాదు. కాబట్టి నీవు వేరు ఆహారం వెతుక్కో" అని అన్నాడు.

"రాజా! ఇది నాకు దేవుడిచ్చిన ఆహారం. ఇది నీకు కావాలంటే దీని ఎత్తు మాంసం నాకు ఇచ్చి దీనిని నువ్వు ఉంచుకో." అనిచెప్పింది డేగ.

"సరే" అన్నాడు శిబి చక్రవర్తి. వెంటనే కత్తితీసుకొని తన దేహాన్ని కోసి మాంసం తీసి త్రాసులో వేసాడు. కాని ఎంత మాంసం వేసినా పావురము ఎత్తు తూగడం లేదు. శిబి చక్రవర్తి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇలా కాదని తనే త్రాసులో కూర్చున్నాడు. ఆత్మార్పణం చేసుకున్నాడు.

అతని త్యాగ బుద్ధికి ఇంద్రుడు, అగ్నిదేవుడు సంతోషించారు. తమ నిజ రూపాలు ధరించారు.

"రాజా! నీ త్యాగ బుద్ధికి సంతోషించాము. నీ కీర్తి అజరామరమై చిరస్థాయిగా వర్ధిల్లుతుంది." అని దీవించారు." అని రోమశుడు శిబిచక్రవర్తి చరిత్రను ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

తరువాత రోమశుడు ధర్మరాజుకు అష్టావక్రుని చరిత్ర చెప్పసాగాడు.

" పూర్వము ఏకపాదుడు అనే ముని ఉండేవాడు. అతని భార్య పేరు సుజాత. అతను ఘోరంగా తపస్సు చేసేవాడు. తన శిష్యులను ఎప్పుడూ చదివిస్తూ ఉండేవాడు.

కొంత కాలానికి సుజాత గర్భం ధరించింది. ఒక రోజు సుజాత గర్భంలో ఉన్న శిశువు ఏకపాదునితో ఇలా అన్నాడు.

"మీరు ఇలా మీ శిష్యులతో నిరంతరం అహోరాత్రులు పాఠాలు చదివిస్తుంటే వారికి విద్య ఎలా అబ్బుతుంది. వారికి నిద్ర లేక పోవడం చేత విశ్రాంతి లేకపోవడం వల్ల జడులవుతారు. ఇది మంచిదా!" అని అడిగాడు.

దానికి ఏకపాదుడు కోపించి “నీవు నేను చేయిస్తున్న వేదాధ్యయనాన్ని వక్రంగా చెప్పావు కాబట్టి నీవు అష్టావక్రుడివిగాపుట్టు” అని శపించాడు.

సుజాత పురిటిసమయానికి తిండి గింజలు సంపాదించడానికి ఏకపాదుడు జనకమహారాజు వద్దకు వెళ్లాడు. కాని అక్కడ ఉన్న వంది తో వాదించి పరాజయం పాలయ్యాడు.

ఇక్కడ సుజాత అష్టావక్రుని ప్రసవించింది. అష్టావక్రుడు పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. తండ్రిని వెతుక్కుంటూ తన మేనమామ కొడుకు శ్వేతకేతునితో కలిసి జనక మహారాజు చేస్తున్న యజ్ఞానికి వెళ్లాడు.

కాని ద్వారపాలకులు వారిని చూచి “మీరు బాలురు. ఇది విద్వాంసులు, పెద్దలు, ఋత్విజులు ప్రవేశించ తగ్గ చోటు. మీకు ప్రవేశము లేదు” అని వారిని లోనికి పోనివ్వలేదు.

దానికి అష్టావక్రుడు “అయ్యా! వయస్సుతో జ్ఞానం రాదు కదా. కాబట్టి జ్ఞానం కలవాడు బాలుడైనా అర్హుడే. మేము ఈ మహారాజు కొలువులో ఉన్న విద్వాంసులను జయించడానికి వచ్చాము.” అని అన్నాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి మహారాజు వారిని లోనికి పిలిపించాడు. అష్టావక్రుడు రాజాస్థానంలో ఉన్న విద్వాంసులను, వందిని, ఓడించి చెరలో ఉన్న తండ్రిని, మిగిలిన బ్రాహ్మణులను విడిపించాడు.

తరువాత జనక మహారాజు అష్టావక్రుని ఘనంగా సన్మానించాడు. తండ్రితో కలసి అష్టావక్రుడు తన స్వగ్రామానికి వెళ్లాడు" అని అష్టావక్రుని చరిత్ర రోమశుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

తరువాత వారు సమంగ నదీ తీరానికి చేరుకున్నారు. రోమశుడు ధర్మజునకు రైభ్యాశ్రమము, భరద్వాజ ఆశ్రమము చూపించి, యవక్రీతుని చరిత్ర వివరించాడు.

"ధర్మరాజా! రైభ్యుడు, భరద్వాజుడు అనే ఇద్దరు మహా ఋషులు ఉండేవారు. వారు మంచి మిత్రులు. వారు ఇద్దరు ఇదే అడవిలో తపస్సు చేసుకుంటున్నారు.

రైభ్యునికి ఇద్దరు కుమారులు. వారు అర్ధావసుడు, పరావసుడు. ఇద్దరు మంచి విద్యావంతులు.

భరద్వాజుని కుమారుని పేరు యవక్రీతుడు. అతనికి అర్ధావసు, పరావసు అంటే అసూయ.

గురుముఖతా చదవకుండానే తపోబలం చేత సమస్తవిద్యలు రావాలి అనే సంకల్పంతో ఇంద్రుని గూర్చి తపస్సు చేసాడు యవక్రీతుడు.

ఇంద్రుడు అతని దగ్గరకు వచ్చాడు. "ఎందుకు ఇంత ఘోర తపస్సు చేస్తున్నావు?" అని అడిగాడు.

"నాకు చదవకుండానే సర్వ వేదములు, సమస్త శాస్త్రములు అవగతం కావాలి." అని అన్నాడు.

"అది అసంభవము. గురుముఖతా తప్ప విద్య ఎవరికీ మరో విధంగా రాదు. అంతేకాక, తపస్సువలన వచ్చే విద్యలు మత్సరాన్ని కలిగిస్తాయి. ఇది మంచి పద్దతి కాదు." అని అన్నాడు ఇంద్రుడు.

కాని యవక్రీతుడు ఒప్పుకోలేదు. ఇంద్రుడు వెళ్లిపోయాడు. యవ క్రీతుడు తపస్సు కొనసాగించాడు.

మరల ఇంద్రుడు ఒక వృద్ధ బ్రా హ్మణ వేషంలో వచ్చాడు. అక్కడ గంగ వేగంగా ప్రవహిస్తూ ఉంది. ఆ ప్రవాహానికి సేతు బంధం చెయ్యడానికి పిడికిళ్లతో ఇసుకను తెచ్చి ఆ ప్రవాహంలో పోస్తున్నాడు ఆ వృద్ధబ్రాహ్మణుడు.

ఇది చూచి యవక్రీతుడు నవ్వాడు. “ఓయి వృద్ధుడా! ఇది ఏమి పని? ఎన్నాళ్లు చేస్తే సేతువు పూర్తి అవుతుంది. ఇది సాధ్యమేనా?” అని అడిగాడు.

దానికి వృద్ధుని వేషంలో ఉన్న ఇంద్రుడు “అయ్యా! నేను నీ మాదిరే అఘటన మైన(సాధ్యపడని) పనిలో ఉన్నాను.” అని అన్నాడు.

తర్వాత ఇంద్రుడు తన నిజరూపం చూపి, “యవక్రీతా! నేను చేసిన పని ఎంత నిరర్ధకమో నీవు చేసే తపస్సు కూడా అంతే నిరర్ధకము కాబట్టి ఆ ప్రయత్నం మానుము.” అని అన్నాడు.

దానికి యవక్రీతుడు ఒప్పుకోలేదు. తనకు విద్యలు ప్రసాదించమని పట్టుబట్టాడు. చేసేది లేక ఇంద్రుడు యవక్రీతునికి సమస్త విద్యలు ప్రసాదించాడు.

తన కోరిక తీరిందన్న గర్వంతో తండ్రివద్దకు తిరిగి వచ్చాడు యవ క్రీతుడు. తరువాత తన పాండిత్యంతో ఎంతోమందిని ఓడించాడు యవక్రీతుడు.

ఒక రోజు తన తండ్రి మిత్రుడు రైభ్యుని చూడటానికి అతని ఆశ్రమానికి వెళ్లాడు. అక్కడ రైభ్యుని పెద్ద కుమారుడు అయిన పరావసుని భార్య, కృష్ణ అనే సుందరిని చూచాడు. మోహించాడు. ఆమెను తన కోర్కె తీర్చమని అడిగాడు.

అతను మహా ముని శాపం ఇస్తాడని భయపడి ఆమె అప్పటికి ఏదో చెప్పి తప్పించుకుంది. వెంటనే మామా గారైన రైభ్యుని వద్దకు పోయి జరిగినది అంతా చెప్పి కన్నీరుపెట్టింది.

రైభ్యునికి కోపం వచ్చింది. తన శిఖ లోనుండి ఒక జటను లాగి దానిని అగ్నిలో వేల్చాడు. ఆ అగ్ని లో నుండి తన కోడలి రూపంతో ఉన్న ఒక అందమైన యువతి వచ్చింది.

తరువాత మరల తన శిఖలోనుండి మరొక జటను లాగి అగ్ని హోత్రంలో వేల్చాడు. అప్పుడు ఒక భయంకరమైన రాక్షసుడు పుట్టాడు.

రైభ్యుడు వారిని చూచి "మీరు పోయి ఆ యవక్రీతుని వధించండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఆ అందమైన యువతి ముందు గా పోయి యవక్రీతుని తన అందం తో మైమరపించి అతని కమండలం సంగ్రహించింది.

కమండలం పోగానే యవక్రీతుడు అపవిత్రుడు అయ్యాడు. అప్పుడు ఆ రాక్షసుడు అతనిని చంపడానికి వెంటబడ్డాడు. యవక్రీతుడు ప్రాణభయంతో పరుగులు పెట్టాడు. కాని ఆ రాక్షసుడు అతడిని వెంటాడి చంపాడు.

తరువాత ఆ రాక్షసుడు, ఆ యువతి రైభ్యుని వద్దకు వచ్చి నిలిచారు. రైభ్యుడు ఆ యువతిని ఆ రాక్షసునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు.

తరువాత, భరద్వాజుడు ఆశ్రమానికి వచ్చి తన కుమారుడు యవ క్రీతుడు చనిపోయిన విషయం తెలుసుకున్నాడు. పుత్రశోకం భరించలేక తను కూడా అగ్నిలో దూకి చనిపోయాడు.

తరువాత కొన్నాళ్లకు, బృహద్యుమ్నుడు అనే రాజు సత్రయాగం చేస్తున్నాడు. ఆ యాగానికి రైభ్యుని కుమారులైన పరావసు, అర్ధావసులను ఋత్విక్కులుగా నియమించాడు. యజ్ఞం జరుగుతూ ఉంది.

ఒకరోజు రాత్రి పరావసు తన ఆశ్రమానికి వస్తున్నాడు. దూరంగా అలికిడి అయింది. అతని తండ్రి రైభ్యుడు వస్తున్నాడు. కాని చీకట్లో అది ఏదో క్రూర మృ గము అని తలిచాడు పరావసు. తనను తాను రక్షించు కోడానికి దానిని చంపాడు. కాని దగ్గరకు వచ్చిచూచి తాను చంపినది తన తండ్రి రైభ్యుని అని తెలిసి కుమిలిపోయాడు. వెంటనే తండ్రికి దహన సంస్కారాలు చేసి, తన అన్న వద్దకు వెళ్లాడు. జరిగినది అంతా చెప్పాడు.

“అన్నయ్యా! నీవు ఒక్కడివి ఆ యాగాన్ని నిర్వహింప లేవు. కాని నేను చెయ్యగలను. కాబట్టి నేను ఆ యాగాన్ని పూర్తి చేస్తాను. నీవు పోయి నాకు కలిగిన బ్రహ్మహత్యా పాతకానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేయుము” అని చెప్పాడు.

“అలాగే” అని అర్ధావసు తమ్ముని బదులు అన్ని ప్రాయశ్చిత్తములు చేసి యాగ శాలకు తిరిగి వచ్చాడు.

అతనిని చూచి పరావసు, బృహద్యుమ్నుని తో ఇలా అన్నాడు.

“మహారాజా! ఇతడు యాగ శాలలో ప్రవేశించడానికి అర్హుడుకాడు. పవిత్రమైన శుభకార్యములు విడిచి, బ్రహ్మహత్యా పాతకము పరిహరించు వ్రతుములు చేస్తున్నాడు ఇతడు.” అని చెప్పాడు.

అప్పుడు రాజు అనుచరులు అతనిని యాగ శాలలో ప్రవేశించకుండా అడ్డుకున్నారు.

అర్ధావసుడు రాజును చూచి “రాజా! బ్రహ్మహత్యా పాతకము చేసినది నేనుకాదు. ~~ఈ~~ పరావసు. అతనికి బదులు నేను ప్రాయశ్చిత్తకార్యములు నిర్వర్తించాను. అతనిని బ్రహ్మహత్యాపాతకము నుండి విముక్తుడిని చేసాను.” అని జరిగింది చెప్పాడు.

ఆ మాటలకు దేవతలు కూడా సంతోషించారు. “అర్ధావసూ! నీ తమ్ముడు చేసిన పాపానికి నీవు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకున్నావు. నీ సత్యవ్రతము గొప్పది. నీకు ఏమి వరాలు కావాలో కోరుకో!” అని అన్నారు.

"అయ్యా! నా తండ్రిని, భరద్వాజుని, అతని కుమారుడు యవక్రీతుని బ్రతికించండి. నా సోదరుని దోషం కూడా పరిహరించండి." అని కోరాడు. దేవతలు అందరిని బతికించారు.

అప్పుడు యవక్రీతుడు దేవతలను చూచి "దేవతలారా! నేను ఎన్నోవిద్యలు నేర్చాను. వ్రతాలు చేసాను. కాని రైభ్యుని తో చంపబడ్డాను. కారణం ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

దానికి దేవతలు "యవక్రీతా! గురు ముఖతా నేర్చుకున్న విద్యలు ఫలితాన్ని ఇస్తాయి గాని, కేవలం తపస్సు వలన పొందిన విద్యలు ఫలించవు. నీవు గురు ముఖతా విద్యలు నేర్చుకోలేదు. అందుకని నీ విద్యలు నిర్వీర్యములు అయినవి. కాని రైభ్యుడు గురు ముఖతా అన్ని విద్యలు నేర్చుకున్నాడు. అందుకని అతను శక్తిమంతుడు అయ్యాడు." అని పలికి వారు స్వర్గానికి వెళ్లిపోయారు." అని యవక్రీతుని వృత్తాంతము రోమశుడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

తరువాత ధర్మరాజు, తమ్ములతో, ద్రౌపదితో కలిసి ఎన్నో ప్రయాసలకోర్చి గంధమాధన పర్వతము చేరుకున్నారు. కాని ఆ మార్గము రాళ్లతో ముళ్లతో దుర్గమంగా ఉంది.

అప్పుడు భీముడు తన కుమారుడైన ఘటోత్కచుడిని స్మరించాడు. ఘటోత్కచుడు తండ్రి ముందు వచ్చి నిలబడ్డాడు. ధర్మరాజు కోరిక మేరకు ఘటోత్కచుడు అందరిని తన వీపు మీద ఎక్కించుకొని బదరికావనానికి చేర్చాడు. రోమశుడు మాత్రం తన మంత్రసిద్ధితో ఆకాశ మార్గాన బదరికా వనం చేరుకున్నాడు.

అందరూ నరనారాయణులు తపస్సుచేసిన ఆశ్రమం చేరుకున్నారు.

ఒకరోజు ద్రౌపదీ, భీముడు, గంధమాధన పర్వత చరియలలో విహరిస్తున్నారు. అప్పుడు సహస్రపత్రములుకల ఒక పద్మము వారి వద్దకు గాలిలో ఎగురుతూ వచ్చింది. దానిని చూచి ద్రౌపది ఎంతో ముచ్చట పడింది. అలాంటి పుష్పాలు ఇంకా ఉంటే తెచ్చి పెట్టమని భీముని కోరింది.

అలాంటి సౌగంధిక పుష్పముల కొరకు భీముడు బయలుదేరాడు. అలా వెళుతూ వెళుతూ భీముడు సింహనాదం చేసాడు. తన శంఖాన్ని పూరించాడు.

ఈ శబ్దాలను అక్కడే ఒక గుహలో ఉన్న హనుమంతుడు విన్నాడు. ఆ వచ్చినది తన సోదరుడు భీముడు అని తలిచాడు. గుహలోనుండిబయటకు వచ్చాడు. పక్కనే ఉన్న చెట్లను పెకలించి దారికి అడ్డం వేసాడు. దారికి అడ్డం పడుకున్నాడు. తన తోకను విలాసంగా ఆడిస్తున్నాడు.

భీముడు అక్కడికి వచ్చాడు. హనుమంతుని చూచాడు. గట్టిగా సింహనాదం చేసాడు. ఆ శబ్దానికి హనుమంతుడు కళ్లు తెరిచాడు.

"ఎవరయ్యా నువ్వు? పెద్దవాడిని ముసలివాడిని అలసిపోయి పడుకొని ఉంటే అలా ఎందుకు అరిచావు? కావాలంటే ఈ అడవిలో ఉన్నా ఫలాలు తిని వెళ్లు కాని అలా అరవకు" అని అన్నాడు హనుమంతుడు.

దానికి భీముడు "నేను పాండు రాజు పుత్రుడను, ధర్మజుని తమ్ముడిని. భీమసేనుడు నా నామధేయము. నేను ఒక పనిమీద వెళుతున్నాను. నాకు దారి వదులు." అని అన్నాడు.

"అయ్యా! నేను ముసలి వాడిని కదలలేను. కాస్త నా తోకను తీసి అవతల పెట్టి వెళ్లు." అని అన్నాడు హనుమంతుడు.

"ఓస్ అదెంత పని" అంటూ భీముడు హనుమంతుని తోకను అవతలకు నెట్టబోయాడు. కాని అది కదల లేదు. రెండు చేతులతో ఎత్తాడు. కాని కదలలేదు. ఆశ్చర్యపోయాడు భీముడు.

"అయ్యా! మీరు ఎవరో నాకుతెలియదు కాని మీరుమహాత్ములు. నన్ను మన్నించండి." అని అడిగాడు.

అప్పుడు హనుమంతుడు భీముని చూచి నవ్వుతూ "భీమా! నా పేరు హనుమంతుడు. నేను నీ అన్నయ్యను. నేనూ వాయుదేవుని వరం వలన జన్మించిన వాడిని. నేను పూర్వకాలంలో రామ బంటును. రావణుడు రాముని భార్యను అపహరించగా, నేను సముద్రాన్ని దాటి లంకకు పోయి, సీతమ్మ జాడను రామునికి తెలిపాను. అప్పుడు రాముడు రావణుని సంహరించి సీతను పరిగ్రహించాడు. అప్పుడు రాముడు నా సేవలకు మెచ్చి నాకు "చిరంజీవిగా భూమి మీద వర్ధిల్లు" అని వరము ఇచ్చాడు. అందుకని నేను ఆ గంధమాధన పర్వతము మీద నివశిస్తున్నాను" అని చెప్పాడుహనుమంతుడు.

భీముడు హనుమంతుని చూచి ఎంతో ఆనందం పొందాడు. "ఆంజనేయా! నీవు అలనాడు సముద్రాన్ని లంఘించిన రూపాన్ని చూడాలని కోరికగా ఉన్నది. ఒక్క సారి చూపించవా!" అని అడిగాడు.

"భీమా! అది ఎలా వీలు అవుతుంది. ఆ కాలం వేరు. ఈకాలం వేరు. అన్ని కాలములు ఒక విధంగా ఉండవు కదా!

కృతయుగము, త్రేతాయుగము, ద్వాపర యుగము, కలియుగము వేరు వేరు గా ఉంటాయి . ఆ కాలములయందు జీవరాసులు వివిధ ప్రకారము లుగా నడుస్తుంటాయి." అని అన్నాడు.

దానికి భీముడు "అన్నా! నాకు ఆయా యుగముల యందు ఆచార వ్యవహారముల గురించి చెప్పవా!" అని అడిగాడు.

దానికి హనుమంతుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

"భీమా! కృతయుగము లో అన్నిపనులు కృతములే గాని, చెయ్య వల సినవి ఏమీ లేవు. అందుకనే ధర్మము నాలుగు పాదములతో నడిచింది. అప్పుడు శ్రీమన్నారాయణుడు శుక్ల వర్ణంతో ప్రజలను కాపాడాడు. అప్పుడు సనాతన ధర్మం వర్ధిల్లింది. బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులు, వేదములు, తమకు విధించిన విధులు నిర్వర్తించారు. వారు కోరకుండానే వారికి తగిన ఫలితాలు కలిగాయి. అందువలన వారు పుణ్యలోకములు పొందారు. ఆ యుగంలో వారికి అసూయ, ద్వేషము, గర్వము, కోపము, మదము, మత్సరము, భయము, సంతాపము, వ్యాధులు, ప్రజలు నశించడం, ఇంద్రియములు క్షయం కావడం లాంటివి లేవు.

తరువాత త్రేతాయుగం వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మం మూడు పాదాలతో నడిచింది. ఆ రోజుల్లో జనులు ఎప్పుడూ నిజం చెప్పేవాళ్లు. యజ్ఞాలు, యాగాలు, తపస్సు, దానాలు చేసేవాళ్ల. అప్పుడు విష్ణువు రక్త వర్ణంతో ప్రజలను రక్షించాడు.

తరువాత ద్వాపర యుగం వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మం రెండుపాదాలతో నడిచింది. వేదములు నాలుగు భాగాలుగా ప్రవర్తిల్లాయి. వేదములు, శాస్త్రములలో విధించిన ప్రకారము ధర్మము, కామములు ఈ భూమిలో అనుసరింప బడ్డాయి. కాని ద్వాపర యుగంలో ప్రజలు మాట మీద నిలబడరు. సత్యము, శమము

హీనమవుతుంది. జనులు కోరికలు తీరడం కోసమే యజ్ఞాలు యాగాలు చేస్తారు. ఈ యుగంలో విష్ణువు కృష్ణ వర్ణుడై ప్రజలను కాపాడతాడు.

తరువాత వచ్చునది కలియుగము. ఈ యుగంలో ధర్మం ఒక పాదంతో నడుస్తుంది. విష్ణువు పసుపు పచ్చని రంగుతో ఈ లోకాన్ని పాలిస్తాడు. కలియుగంలో జనులు తమోగుణంతో ప్రవర్తిల్లుతారు. వారికి కామ, క్రోధము మొదలగు వాటికి వశులై అధర్మ వర్తనులవుతారు. కలియుగంలో తపము, దానము, మొదలగు పుణ్య కర్మములు చాలా స్వల్పంగా ఆచరిస్తారు. కాని వాటికి సంక్రమించే ఫలాలు మాత్రం ఎక్కువగానే ఉంటాయి." అని హనుమంతుడు నాలుగు యుగాల స్వభావాన్ని భీమునికి చెప్పాడు.

"ఓ హనుమంతా! అలనాడు నీవు సాగరాన్ని దాటిన నీ తనువును చూచి గాని నేను కదలను" అని పలికాడు భీముడు.

అప్పుడు ఆంజనేయుడు తన నిజరూపాన్ని భీమునికి ప్రదర్శించాడు. రెండవ మేరు పర్వతమో అని అనిపించే ఆంజనేయుని విరాట్ స్వరూపాన్ని చూచి భయకంపితుడై వెంటనే ఉపసంహరించమని కోరాడు భీముడు. హనుమంతుడు తన మామూలు ఆకారాన్ని ధరించాడు.

భీముని చూచి "భీమా! నీవు కావాలి అనుకుంటున్న సౌగంధిక పుష్పములు ఉన్న కొలను యక్షులు, రాక్షసులు, రక్షిస్తుంటారు. అక్కడ నీ శౌర్యము

సాహసము పనికిరాదు. ఆ పుష్పాలు దేవతలు అనుభవిస్తుంటారు. దేవతలు భక్తి సాధ్యులు కాని సాహసక్రియాసాధ్యులు కారు. కాబట్టి ధర్మము ఎరింగి ప్రవర్తించు.

సదాచారము నుండి ధర్మం పుడుతుంది. ధర్మము వలన వేదము ప్రతిష్టింప బడుతుంది. వేదముల వలన యజ్ఞములు చేస్తారు. ఆ యజ్ఞముల వలన దేవతలు తృప్తులవుతారు. సర్వ కార్యములు ఆలోచన తోనే సాధ్యం అవుతాయి. కాబట్టి విద్వాంసులతో ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకో. పిల్లల తోనూ, అధిక గర్వం కలవారితోనూ నీచులతోనూ ఆలోచనలు చెయ్యవద్దు. నిన్ను చూచిన నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నీకు ఏం కావాలో చెప్పు. భీమా! నీకు నీ వారికి కీడు చేసిన ఆ ధృతరాష్ట్రుని, కౌరవులను నేను ఒక్కడినే సంహరించి హస్తినాపురం నేలమట్టం చేస్తాను. చెయ్య మంటావా?" అని అన్నాడు హనుమంతుడు.

దానికి భీముడు "అమిత బలవంతుడవైన నీకు ఆ పని ఒక పెద్దపని కాదు. కాని మేమే ఆ పని చెయ్యగలము." అని వినయంగా అన్నాడు.

దానికి హనుమంతుడు "భీమా! అయితే యుద్ధంలో నన్ను తలుచుకో. నేను అర్జునుని రథంమీద ఉన్న ధ్వజము మీద అధిరోహించి, మీ బల పరాక్రమములు కనులారా చూస్తాను" అని అన్నాడు.

తరువాత హనుమంతుడు భీమునికి సౌగంధిక సరోవరానికి మార్గము చూపి వెళ్లిపోయాడు.హనుమంతుడు చూపిన మార్గంలో ప్రయాణించి భీముడు కుబేరుని వనములో సౌగంధిక పుష్పములు ఉన్న తోటను చూచాడు.

భీముని చూచి వన రక్షకులైన రాక్షసులు అతనిని అడ్డగించారు.

"అయ్యా! ఇది కుబేరుని తోట. ఇందులోనికి ఎవ్వరూ పోకూడదు. కుబేరుడు ఈవనంలో విహరిస్తున్నాడు. ఇక్కడ ఉండటం ప్రమాదం." అని హెచ్చరించారు.

అంతట భీముడు వారిని చూచి "నేను పాండురాజు పుత్రుడను. నా పేరు భీమసేనుడు. నా భార్య ద్రౌపది ఆ పుష్పములు కావాలని కోరింది. వీటిని తీసుకొని పోవడానికి వచ్చాను. వీటిని తీసుకు వెళతాను" అని చెప్పాడు.

" అయ్యా నీవు ధర్మరాజు సోదరునివి. ధర్మ ప్రకారము నడుచుకో. నీవు కుబేరునికి ఈ విషయం తెలిపి ఆయన అనుమతితో ఈ పుష్పములు తీసుకొని పొమ్ము" అని పలికారు.

" ఆ కొలను మొదట కుబేరుడు సంపాదించాడా? ఇవి ప్రకృతి సిద్ధమైనవి. ఎవరికీ చెందినవి కావు. నేను క్షత్రియుడను. ఎవ్వరినీ యాచించను. నా భుజబలంతో తీసుకొని వెళ్తాను. నేను మిమ్ము మీ కుబేరుని ప్రార్థించి ఆ

పుష్పములు తీసుకొని వెళ్లాలా? అసంభవం!" అంటూ భీముడు ఆ కొలనులో ప్రవేశించి పుష్పములు కోసికొని పోతున్నాడు.

అప్పుడు వన రక్షకులు భీమునితో యుద్ధానికి దిగారు. భీముడు సునాయాసంగా ఆ రాక్షసులను జయించాడు. వారు పోయి ఈ విషయం కుబేరునికి చెప్పారు. భీముని పరాక్రమము విని కుబేరుడు ఏమీ చెయ్యకుండా పోనీలే అని ఉపేక్షించాడు.

భీముడు సౌగంధిక పుష్పములు తీసుకొని వచ్చుచుండగా, ఇంతలో భీముని వెదకు కొనుచూ నకుల సహదేవులు, ద్రౌపదీ సమేతుడై ధర్మరాజు ఆ కొలను వద్దకు వచ్చాడు. భీముడు సౌగంధిక పుష్పాలను ద్రౌపదికి ఇచ్చాడు.

ఇంతలో కొంతమంది యక్షులు వారి వద్దకు వచ్చి "అయ్యా! ఇక్కడ యక్షులు రాక్షసులు తిరుగుతుంటారు. ఇక్కడ మీరు ఉండటం మంచిదికాదు." అని చెప్పారు.

"సరే" అని వారు అక్కడికి కొంచెం దూరంలో నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

ఒక నాడు జటాసురుడు అనే రాక్షసుడు బ్రాహ్మణ వేషంలో వారి దగ్గరకు వచ్చాడు. "నేను వేదాలు చదువుకున్నాను. పరశురాముని శిష్యుడను" అని చెప్పి వారి నివాసంలో వారితో పాటు తింటూ, ఉంటున్నాడు.

ఒక రోజు భీముడు వేటకు వెళ్లాడు. ఆ సమయంలో ఆ రాక్షసుడు తన నిజ రూపం ధరించి ధర్మరాజును. ద్రౌపదిని, నకుల సహదేవులను తీసుకొని ఆకాశ మార్గంలో పరుగెత్తాడు.

ఇది చూచి అక్కడ ఉన్న బ్రాహ్మణులు భయపడ్డారు. అప్పుడు నకులుడు ఆ రాక్షసుని చూచి "అయ్యా! ఇప్పటి దాకా మా నివాసంలో ఉండి మాతో తిన్నావు. మాకు అపకారం చెయ్యడం భావ్యమా?" అని అడిగాడు.

దానికి ఆ రాక్షసుడు బదులు చెప్పలేదు. "అయితే నాతో యుద్ధం చెయ్యి "అని అన్నాడు నకులుడు.

ఇంతలో ఈ విషయం విప్రుల వలన తెలుసుకున్న భీముడు వాయు వేగంతో అక్కడికి చేరుకున్నాడు. ఆ రాక్షసుని చూచి "మర్యాదగా ధర్మరాజును ద్రౌపదిని మిగిలిన వారిని విడిచి పెట్టు లేకపోతే నువ్వుకూడా బకుడు, హిడింబుడు చచ్చినట్టు చస్తావు" అని హెచ్చరించాడు.

దానికి జటాసురుడు "ఓయి భీమా! నిన్ను యుద్ధంలో చంపి బకునికి, హిడింబునకు, కిమ్మీరునకు రక్త తర్పణం విడుస్తాను." అని భీముని తో యుద్ధానికి దిగాడు.

ఇద్దరికి ఘోరంగా యుద్ధం జరిగింది. కొంత సేపటికి జటాసురుడు అలసిపోయాడు. ఇదే అదనుగా భీముడు విజృంభించి జటాసురుని సంహరించాడు. అప్పుడు రోమశుడు, ధౌమ్యుడు, ధర్మజుడు నకుల సహదేవులు భీముని శౌర్యాన్ని ప్రశంసించారు.

మహా భారతము అరణ్య పర్వము

తృతీయాశ్వాసము సంపూర్ణము.

ఓంతత్సత్.